

АНАЛІЗ ШЛЯХІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДГОТОВКИ ТА ПЕРЕПІДГОТОВКИ ЕКІПАЖІВ ІНЖЕНЕРНИХ МАШИН РОЗГОРОДЖЕННЯ

¹ Вінницький національний технічний університет

Анотація

В роботі проведено аналіз доцільності застосування тренажерів для підготовки та перепідготовки механіків-водіїв та операторів спеціального обладнання для підвищення ефективності використання інженерних машин розгородження.

Ключові слова: механік-водій, оператор, спеціальне обладнання, інженерні машини, тренажер.

Abstract

The paper analyzes the feasibility of using simulators for training and retraining of mechanics-drivers and operators of special equipment to improve the efficiency of engineering fencing machines.

Keywords: mechanic-driver, operator, special equipment, engineering machines, simulator.

Вступ

Провідні вчені в галузі будівництва тренажерів у своїх наукових роботах [1] обґрунтовано довели необхідність та актуальність проведення невідкладних заходів щодо впровадження новітніх тренажерних систем навчання у програму підготовки спеціалістів для Збройних Сил України з подальшим її інтегруванням у єдину систему навчання.

Проте не було акцентовано достатньо уваги безпосередньо на питання підготовки військових механіків-водіїв та операторів. Крім того, серед широкого кола питань стосовно підготовки висококваліфікованих механіків-водіїв та операторів недостатньо вивчені питання методики побудови тренувань з урахуванням та можливістю контролю фізичних і психічних здібностей механіка-водія (оператора), їх вплив на рівень його майстерності, можливість використання в процесі подальшої підготовки на тренажерах.

Метою роботи є аналіз шляхів підвищення ефективності використання інженерних машин розгородження, застосуванням тренажерів для підготовки та перепідготовки механіків-водіїв та операторів спеціального обладнання.

Результати дослідження

Одним із шляхів зменшення експлуатаційних витрат та збереження ресурсу транспортних засобів є використання тренажерних комплексів та програмного забезпечення. Необхідно вести перепідготовку водіїв, операторів спецтехніки, водіїв машин інженерного озброєння за допомогою тренажерних комплексів. Застосування яких, поряд з безумовним дидактичним ефектом, дає немалий економічний ефект за рахунок відсутності витрати паливно-мастильних матеріалів, амортизаційних витрат техніки, витрат, пов'язаних з ремонтом техніки внаслідок неправильної експлуатації, утриманням центрів навчання тощо.

В той же час підготовка на тренажерних комплексах разом з тренуваннями на транспортних засобах дасть змогу підготувати спеціалістів високого класу, а також можливість відтворити різні погодні умови та ситуації для кращого подальшого виконання поставлених завдань та уникнення різних аварійних ситуацій. Результати досліджень показали, що механіки-водії та оператори спеціальної техніки з часом втрачають набуті навички, особливо ті, які не використовуються. Тому доцільна допідготовка, яку також можна проводити за допомогою тренажерних комплексів.

Використання сучасного програмного забезпечення може дати змогу визначити функціональний

та психологічний стан оператора або механіка-водія, що дозволить скоригувати програму навчання та забезпечить краще підготувати персонал до виконання завдання. Фахова підготовка водіїв окреслюється у наявності широкого діапазону навиків, що забезпечують правильні і своєчасні дії в критичних дорожніх ситуаціях, а операторам спеціального обладнання – ефективно використовувати в різних умовах.

Механік-водій (оператор) повинен швидко сприймати і аналізувати велику кількість інформації, своєчасно приймати правильні рішення в критичних ситуаціях, точно маніпулювати органами управління [2]. Надійність правильного рішення в таких умовах залежить від впливу функціонального стану механіка-водія на об'єктивні кількісні показники, які характеризують процес сприйняття дорожніх умов. Одним із таких показників, який суттєво залежить від функціонального стану механіка-водія, є час його реакції.

В даний час існує багато різновидів тренажерів, які застосовуються для підвищення практичних навичок механіків-водіїв (операторів) різних видів техніки, а також спеціальних машин.

Для злагодженої взаємодії екіпажу, а саме механіка-водія та оператора пропонується застосовувати комплексні тренажери, що в свою чергу дасть наступні результати:

- впровадження основних принципів бойової підготовки (зробити бойову підготовку реальним підгрунтям всієї діяльності військ, виключити спрощення у ході занять і навчань, створити умови навчання, наближені до реальних бойових, забезпечити інтенсивну підготовку всього особового складу підрозділів, забезпечити об'єктивний контроль рівня підготовленості екіпажів і злагодженості підрозділів);

- вирішення завдань бойової підготовки та перепідготовки (навчити екіпажі різним прийомам та способам бойових дій у складі підрозділу, ефективному використанню додаткового обладнання в складних умовах бойової обстановки, у денних та нічних умовах, відпрацювати навички командирів щодо безперервного управління підрозділами та вогнем в бою, підготувати підрозділи до ведення ефективних та узгоджених дій в сучасному бою, формувати у екіпажів високі морально-бойові якості);

- скорочення витрат на бойову підготовку і збереження технічного ресурсу військової техніки на 60-70%.

Висновки

Проведений в роботі аналіз показав доцільність застосування тренажерів для підготовки та перепідготовки механіків-водіїв та операторів спеціального обладнання для підвищення ефективності використання інженерних машин розгородження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Руснак І.С. Проблеми модернізації та створення тренажерно-моделювальних комплексів / І.С. Руснак // Наука і оборона. – 2002. – С. 32-34.
2. Сай І.В. Вплив рівня професійної підготовки водіїв на економічні показники експлуатації транспорту/ Сай І.В., Мовчан О.М., Стукота С.А. // Автошляховик України. – 2001. – № 1.
3. Шапталенко М.І., Мазуренко В.І., Гайдаманчук С.П., Поляков А.П., Сай І.В. Вплив тренажерної підготовки на час реакції водія. - Київ: НАОУ. Труды академії. – 2002. – № 33.

Мороз Лариса Василівна — старший викладач кафедри військової підготовки, Вінницький національний технічний університет, e-mail: morozlarisa764@gmail.com

Садич Ігор Ігорович — слухач, навчальна група 04-19, кафедра військової підготовки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: roma.shevchenko1997@gmail.com

Moroz Larysa Vasylivna — Senior Lecturer of the Department of Military Training, Vinnytsia National Technical University, Vinntsia, e-mail: morozlarisa764@gmail.com

Sadych Ihor Ihorovych — student, study group 04-19, Department of Military Training, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa, e-mail: roma.shevchenko1997@gmail.com